

Recenzii

nu s-au șters cu totul, oamenii mai au arme, jafuri se mai întâmplă sporadic, oamenii se mai convertesc la Ortodoxie, viața merge mai departe. Față de stilul jurnalului la început, relatările părintelui Luke încep să fie mature, serioase, misiunea întreprinsă de dânsul începe să dea roade – *ucenicii* săi, elevi de seminar sau studenți au un rol activ în propovăduirea Evangheliei nu numai prin cuvânt, dar și prin exemplul personal curat, ne-fățarnic, cu inimă deschisă.

Războiul din Kosovo (1999) (pp. 169-189), cel de-al șaselea capitol este cu totul rezervat refugiaților albanezi din Kosovo care au venit în Albania, modul minunat în care au fost primiți și ajutați de albanezi în general, dar și de Biserica Ortodoxă în particular, prin misionarii de acolo, alimentele și hainele adunate, cuvântul bun și rugăciunile pentru ei, care au făcut adevărate minuni.

Începând cu capitolul al șaptelea, *O misiune matură (2000-2004)* (pp. 191-221) evenimentele din jurnal sunt mai disipate și neunitare. Părintele Veronis consemnează aici diferite reflexii generale despre cele trăite de dânsul aici, diferite întâmplări familiale, cum ar fi nașterea celui de-al treilea copil, misiunea stradală care s-au hotărât să o întreprindă studenții lui misionari și care a ridicat întrebări, perspectiva soției sale despre misiune, modul în care a fost perceput 11 Septembrie 2001 printre albanezii, cu atât mai mult că mulți dintre ei sunt musulmani, tabere și mici pelerinaje *la picior* la mănăstirile din Albania.

Capitolul opt, Înaltpreasfințitul *Anastasios* (pp. 223-254) este dedicat personalității remarcabile a acestui mare ierarh, Anastasios Yannoulatos. Aici sunt consemnate momentele importante din viața lui, de când era student, și până a fost desemnat mitropolit al Albaniei, crezul său pe care îl împărtășește tuturor – marea nevoie de misionari în lume –, spiritul său ecumenic, înțelegător, jertfelnic dar și smerit.

Capitolul nouă, *Fiind Biserica* (pp. 255-274) constituie o pledoarie pentru misiune, spirit ecumenic, înțelegător, deschis față de toți, accentul căzând pe *misiune ca reconciliere* (p. 269), mai ales în contextul actual al lumii în care există multe vrăjmașii istorice între neamuri. Iertarea și iubirea vrăjmașilor sunt fundamentul pe care pot comunica neamurile între ele, și țelul unei misiuni eficiente.

Ultimul capitol, *Luându-ne rămas bun* (pp. 275-290) conține o scrisoare adresată arhiepiscopului Anastasios, o scrisoare adresată copiilor săi (pentru când vor fi mari) despre experiența lor în Albania, scurte reflexii despre toată perioada petrecută de ei aici, resimțită ca o binecuvântare, și nu un sacrificiu (p. 288) și, paradoxal, readaptarea în America.

Prin limbajul viu, sincer și deschis, Părintele Luke Veronis cucerește prin această carte pe cititor, îl poartă împreună cu el prin bucuriile vieții lui, dar și prin durerile pe care le întâmpină, îl face părtaș la evenimente istorice văzute prin ochii celui care a luat pulsul oamenilor simpli, dar îl și insuflă spre trăirea mai profundă a credinței în Dumnezeu, având deschiderea și înțelegerea pentru semenul de altă religie sau confesiune, și îl îndeamnă la descoperirea vocației misionare, specifică oricărui creștin botezat, pentru că, așa cum spune arhiepiscopul Anastasios, „O Biserică fără misiune e o contradicție în termeni...” (p. 226).

Bogdan Cerveneak

Pr. Dr. Vasile Gafton, *Omul în lume, icoană a Chipului lui Dumnezeu sau iluzie a propriilor gânduri*, prefață de IPS Dr. Laurențiu Streza, Ed. Andreiana, Sibiu, 2017, 200 p., ISBN 978-606-989-013-4

Credința autentică este întotdeauna la început și acest început se manifestă printr-o perpetuă inițiere în învățătura de credință, aprofundând aspecte tot mai rafinate ale înțelegerii dogmei pe măsură ce reușim să ne purificăm, exorcizând proprii idoli ai prejudecăților noastre. Așa cum ne-a obișnuit deja prin meditațiile sale asupra Spovedaniei ca probă a maturității duhovnicești – deopotrivă a preotului și a penitentului –, asupra morții, ca prag între vieți, dar și asupra textelor biblice cu caracter didactico-poetic, Părintele Vasile Gafton realizează și de această dată un pas remarcabil în identificarea și mai ales problematizarea unor teme mai puțin accentuate în antropologia ortodoxă. Sub titlul *Omul în lume, icoană a Chipului lui Dumnezeu sau iluzie a propriilor gânduri*, autorul reunește o suită de observații clădite pe convingerea că „doar acceptarea unui singur gând, acela al lui Hristos, poate realiza ceea ce își propune psihanaliza sau oricare alt demers psihoterapeutic sau chiar teologic” (p. 28). Nevoia omului de recunoaștere socială, necesitatea de a se simți special, unic și important nu pot fi satisfăcute decât în propriul for interior, țesând o lume a gândurilor care de fapt ne izolează de restul semenilor. În acest context înțelegerea importanței pe care ne-o acordă Dumnezeu (p. 25) devine un imperativ terapeutic pentru toți cei amăgiți de iluzia propriilor gânduri.

Eseul intitulat „Câteva elemente de antropologie paulină” (p. 30-73) aduce în atenția cititorilor o sinteză asupra principalelor afirmații cuprinse în epistolele Apostolului Neamurilor, cum ar fi delimitarea între „omul din afară” și „omul lăuntric”, relația dintre materie și suflet, „uniunea lor dinamică, perihoretică, de nedesfăcut, prin care omul este constituit ca ființă aflată în perpetuă mișcare, mișcare ce îi este imprimată de către Creatorul său” (p. 56), permanenta raportare a omului la Dumnezeu, precum și dialogul dinamic cu mediul. Toate acestea sunt premise pentru realizarea unei radiografii spirituale, care ne ajută să înțelegem cum interacționează și se interconstruiează puterile sufletești.

Subliniind etapele în care apar și se concretizează gândurile (p. 74-80), dar și distincția dintre realitatea gândurilor și cea trăită, confuzia și autoiluzionarea de care suntem izbăviți prin lucrarea restauratoare a Mântuitorului (p. 81-110), autorul atinge o problemă foarte delicată și actuală, dictată de complexitatea relațiilor sociale, impersonale prin natura lor, care se substituie simplității firești a relaționării personale (p. 111-126). Fie sub influența mediului, fie ca urmare a retragerii harului, omul ajunge să își împuțineze / răcească credința și să își piardă dorința de mântuire, o desensibilizare față de un aspect esențial al vieții noastre, iar redobândirea acestei dorințe este, în ultimă instanță, consecința unei lucrări de autodescoperire sub asistența divină (p. 127-142) prin credință, ai cărei indicatori formali sunt „apropierea” și „îndepărtarea” noastră de Dumnezeu (p. 143-151).

Ultimele patru materiale care întregesc volumul sunt tot atâtea îndemnuri la îmbrățișarea unei gândiri simple, debarasată de „zorzioanele spiritului”, eliberată de înșelarea construită prin propriile impresii, pentru a asculta și a înțelege cum se cuvine chemarea spre Împărăția lui Dumnezeu, gata de a ne asuma „un angajament existențial legat de încercarea de a ne modela propriile noastre vieți după exemplul” celor care s-au nevoit pe calea armonizării propriilor gânduri cu cele ale lui Dumnezeu (p. 195), asemănându-se pe cât posibil Chipului după care au fost creați.